Europeiska unionens råd

Bryssel den 26 november 2026
(OR. en)

16007/26

Interinstitutionellt ärende:
2026/0138(COD)

TELECOM 564
CYBER 468
MI 1215
COMPET 1384
IA 319
CODEC 2201

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Rådet
Komm. dok. nr:	10104/26 + ADD 1
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram med åtgärder för att stärka Europas moln- och AI-ekosystem (förordningen om moln- och AI-utveckling) (Text av betydelse för EES) – Lägesrapport

I. INLEDNING

1. Den 3 juni 2026 antog kommissionen **förslaget till förordning om inrättande av en ram med åtgärder för att stärka Europas moln- och AI-ekosystem** (förordningen om moln- och AI-utveckling)[1].

[1] Dok. 10104/26 + ADD 1.

2. Förordningen om moln- och AI-utveckling, som grundar sig på artiklarna 114 och 173.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, syftar till att ta itu med den begränsade och geografiskt koncentrerade tillgången till datorkapacitet i EU och de risker som är förknippade med beroendet av moln- och AI-lösningar som tillhandahålls av leverantörer utanför Europa. Initiativets specifika mål är i) att öka datorkapaciteten och den AI som utvecklas och används i EU genom innovativ och hållbar teknik för moln- och AI-lösningar, ii) att säkerställa attraktiva villkor för utbyggnaden av hållbar och innovativ datorkapacitet i hela EU, iii) att hantera frågor som rör moln- och AI-lösningarnas datasuveränitet och driftskontinuitet, och iv) att bidra till att skydda den allmänna ordningen genom att göra tillhandahållandet av molntjänster mer motståndskraftigt, särskilt inom den offentliga sektorn. Förslaget strävar efter att uppnå dessa fyra mål genom att förenkla villkoren för utbyggnad av datacentraler i hela EU, med fokus på mycket hållbara och innovativa anläggningar i den omfattning som krävs för den gröna och den digitala omställningen i EU, genom att införa en enda EU-omfattande ram för att bedöma moln- och AI-suveränitet, samtidigt som större delen av EU-marknaden hålls öppen för likasinnade partner, och genom att tillhandahålla en ram så att de upphandlande myndigheterna kan fatta välgrundade inköpsbeslut och utnyttja sin köpkraft för att minska befintliga beroenden. Tillsammans förväntas dessa åtgärder bidra till att skydda kritiska tillämpningar och känsliga uppgifter och stödja utvecklingen och införandet av avancerad moln- och AI-teknik i Europa.

3. Detta förslag ingår, och är en av prioriteringarna, i färdplanen ”Ett Europa, en marknad”, som undertecknades av Cyperns president, i egenskap av företrädare för det roterande ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, och av ordförandena för Europaparlamentet och Europeiska kommissionen i anslutning till det informella mötet mellan stats- och regeringscheferna i Cypern den 24 april 2026, med målet att det ska antas under fjärde kvartalet 2027.

4. I Europaparlamentet utsågs både utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO) och utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) till ansvariga utskott i enlighet med det gemensamma utskottsförfarandet enligt artikel 58. Till medföredragande utsågs följande två personer: Diego SOLIER (Gruppen Europeiska konservativa och reformister/ECR, Spanien) från ITRE, och Reinier VAN LANSCHOT (De gröna/Europeiska fria alliansen, Nederländerna) från IMCO. Utöver de två ovannämnda ansvariga utskotten utsågs utskottet för rättsliga frågor (JURI) och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) till rådgivande utskott, med Sergey LAGODINSKY (De gröna/EFA, Tyskland) som ansvarig för JURI-utskottets yttrande och Kristian VIGENIN (S&D, Bulgarien) som ansvarig för LIBE-utskottets yttrande. Europaparlamentet avser att anta sin ståndpunkt den 27 april 2027.

5. Både Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska regionkommittén har hörts i fråga om förslaget, och formella begäranden om yttranden skickades till båda institutionerna den 17 respektive den 30 september 2026. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avgav sitt yttrande om förslaget den 23 september 2026[2], medan Europeiska regionkommittén uppmanades att lägga fram sitt yttrande vid plenarsammanträdet den 2–3 december 2026.

6. Den 29 juli 2026 yttrade sig Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) om förslaget[3].

II. LÄGESRAPPORT OM RÅDETS ARBETE

7. Vid rådet har arbetsgruppen för telekommunikation och informationssamhället (*arbetsgruppen*) ansvar för behandlingen. Behandlingen av förslaget inleddes under Cyperns ordförandeskap med kommissionens presentation av förslaget för Coreper den 10 juni 2026 och den första presentationen av lagstiftningstexten och konsekvensbedömningen i arbetsgruppen den 16 juni 2026.

---

2 SEC1043/2026.

3 Europeiska datatillsynsmannens yttrande 14/2026.

8. Det irländska ordförandeskapet fortsatte med analysen av texten under fyra möten i arbetsgruppen den 7 juli, 8 september, 22 september och 29 september och slutförde den första genomläsningen av hela förslaget. Dessutom anordnade det irländska ordförandeskapet två onlineworkshoppar den 21 september 2026 och den 5 oktober 2026, vilket gjorde det möjligt för delegationerna, inklusive huvudstadsbaserade experter, att ta upp specifika frågor och begära ytterligare förtydliganden direkt från kommissionen om hela förslaget. Efter den första onlineworkshoppen den 23 september uppmanade det irländska ordförandeskapet medlemsstaterna att inkomma med inledande förslag till utformning av och skriftliga synpunkter på **pelare 3 (autonomi)**, som omfattar avdelning IV (artiklarna 16–44) och bilagorna II och III till förslaget. På grundval av medlemsstaternas synpunkter utarbetade det irländska ordförandeskapet den första partiella kompromisstexten till förordningen om moln- och AI-utveckling, som omfattade **pelare 3** och som lades fram och diskuterades i arbetsgruppen den 10 november 2026. Samtidigt uppmanade det irländska ordförandeskapet, efter den andra onlineworkshoppen den 5 oktober 2026, medlemsstaterna att inkomma med förslag till utformning av och synpunkter på de återstående delarna av texten, nämligen **pelare 1 (forsknings-, utvecklings- och utbyggnadsverksamhet för moln- och AI-ekosystemet)** och **pelare 2 (datacentralkapacitet)** samt allmänna bestämmelser och slutbestämmelser (artiklarna 1–15 och 44–48) och bilaga I. På grundval av medlemsstaternas synpunkter utarbetade det irländska ordförandeskapet den andra delen av den första kompromisstexten, som omfattade **pelarna 1 och 2** och som lades fram och diskuterades i arbetsgruppen den 24 november 2026. **I och med detta framläggande och denna diskussion slutförde det irländska ordförandeskapet processen för att utarbeta rådets första hela kompromissförslag till förordningen om moln- och AI-utveckling**. Under tiden har medlemsstaterna ombetts att lämna in ytterligare förslag till utformning och synpunkter, och på grundval av dessa avser det irländska ordförandeskapet att börja arbeta med den andra kompromisstexten i december, inledningsvis med **pelare 3 (autonomi)**.

III. HUVUDFRÅGOR SOM TAS UPP I ORDFÖRANDESKAPETS KOMPROMISSTEXT

9. Det irländska ordförandeskapet tog upp följande huvudfrågor i den första delen av det första kompromissförslaget om **pelare 3 (autonomi)**:

a) **Processen för erkännande av unionsassuransnivåer**– det irländska ordförandeskapet har omformulerat de relevanta bestämmelserna för att förtydliga processen för erkännande av molntjänster på specifika unionsassuransnivåer och för att anpassa den terminologi som används för att beskriva förfarandet. Kommissionens befogenhet att ändra kriterierna för unionsassuransnivåerna har formulerats snävare för att skapa ett undantag med avseende på vissa kriterier. Det finns också en ny artikel som i detalj beskriver förfarandet för återkallande av erkännande av en molntjänst.

b) **Associerade tredjeländer** – det irländska ordförandeskapet har infört ändringar i texten för att skapa större klarhet om processen för att identifiera associerade tredjeländer. I synnerhet klargörs konsekvenserna av kommissionens återkallande eller tillfälliga upphävande av den genomförandeakt som identifierar ett tredjeland som associerat och det anges att tre eller flera medlemsstater får begära att kommissionen ska se över ett tredjelands status som associerat land.

c) **Förfaranden för bedömning av överensstämmelse och oberoende externa revisioner**– dessa delar av förslaget har omarbetats avsevärt för att minska bördan för leverantörer som ansöker om erkännande av sina molntjänster på specifika unionsassuransnivåer och för att förtydliga de relevanta förfarandena. I synnerhet har det införts ett krav på att kommissionen ska offentliggöra en enhetlig standardmall för EU-försäkran om överensstämmelse, och det har klargjorts att endast väsentliga misstag från leverantörernas sida bör leda till att ett positivt yttrande från ett revisionsföretag återkallas. Kravet på att leverantörerna ska lämna in revisionsuttalandet för granskning ska tillämpas vartannat år i stället för varje år. Det irländska ordförandeskapet har också angett de högsta taken för de administrativa sanktionsavgifter som kan påföras för överträdelser av bestämmelserna om ramen för molntekniksuveränitet.

d) **Ömsesidigt bistånd och samarbete** – det irländska ordförandeskapet har infört två nya artiklar med krav på att säkerställa tystnadsplikt och använda tillförlitliga och säkra system för informationsutbyte för all kommunikation i enlighet med bestämmelserna om ramen för molntekniksuveränitet.

e) **Riskbedömningar** – nationell säkerhet och försvar har strukits för att klargöra att dessa två områden inte omfattas av bestämmelserna om riskbedömningar. Dessutom har man i kompromisstexten tagit bort kommissionens möjlighet att anta genomförandeakter om den anser att de unionsassuransnivåer som medlemsstaterna har identifierat för verksamhet i den offentliga sektorn inte är lämpliga. Detta ersätts av kommissionsrekommendationer, som medlemsstaterna är skyldiga att reagera på inom tre månader. Slutligen har perioden för obligatorisk migrering till en annan molntjänst förlängts från 12 till 18 månader, med en möjlighet för medlemsstaten att undantagsvis förlänga denna period.

f) **Offentlig upphandling och utvidgning av tillämpningsområdet till enheter i den privata sektorn** – kompromisstexten har ändrats för att utvidga tillämpningsområdet för bestämmelserna om offentlig upphandling till upphandlande enheter som omfattas av direktiv 2014/25/EU (privata företag som upphandlar enligt reglerna för offentlig upphandling) eftersom dessa sektorer anses vara kritiska för den allmänna ordningen (t.ex. el- och vattenförsörjning). Samtidigt har kommissionens befogenhet att genom en delegerad akt utvidga kravet på att utföra riskbedömningar till den privata sektorn strukits. I kompromisstexten klargörs dessutom att kriteriet om allmän ordning även gäller för unionsassuransnivå 1.

g) **EU-mervärde och övervakning av upphandling av innovation inom moln och AI** – bestämmelserna om dessa två delar har ändrats för att säkerställa överensstämmelse med EU:s befintliga ram för offentlig upphandling. För att minska bördan har det irländska ordförandeskapet dessutom föreslagit att frekvensen för medlemsstaternas rapporter till kommissionen om deras användning av upphandling av innovation inom molntjänster och AI-system ska minskas från varje år till vart tredje år och att den exakta procentandel som medlemsstaterna ska ha som mål när det gäller upphandling av innovativa molntjänster och AI-system ska strykas.

h) **Den europeiska molnsammanslutningen för den offentliga sektorn** – det irländska ordförandeskapet har klargjort att den europeiska molnsammanslutningen för den offentliga sektorn (EuroCloud Federation) syftar till att sammanföra befintliga initiativ och att deltagandet är frivilligt. Det specificeras också vilka åtgärder som de enheter som delar tjänster bör vidta för att säkerställa ett effektivt, säkert och resilient tillhandahållande av tjänster, och ytterligare delar har lagts till om behovet av att informera kommissionen om väsentliga ändringar och kommissionens möjlighet att återkalla tillståndet att dela tjänster.

10. Under det pågående arbetet med den andra delen av det första kompromissförslaget om **pelare 1 (forsknings-, utvecklings- och utbyggnadsverksamhet för ekosystemet för moln och AI), om pelare 2 (datacentralkapacitet)** och om allmänna bestämmelser och slutbestämmelser har det irländska ordförandeskapet tagit upp följande frågor:

a) **Moln- och AI-ledarskapsinitiativ** – det irländska ordförandeskapet har förtydligat bestämmelserna om finansieringen av moln- och AI-initiativen och uttryckligen angett att tillämpningsområdet för dessa initiativ inte ska ändras genom delegering av befogenheter till kommissionen.

b) **Nationella moln- och AI-strategier** – i kompromisstexten klargörs att medlemsstaterna, för att uppfylla kravet på att inrätta nationella moln- och AI-strategier, har möjlighet att återanvända befintliga nationella strategier, förutsatt att dessa strategier uppfyller de krav som anges i förordningen om moln- och AI-utveckling. Dessa krav har ändrats något för att ge medlemsstaterna större flexibilitet och för att säkerställa överensstämmelse med strategin för öppen källkod.

c) **Prioriterade projekt för banbrytande AI** – det irländska ordförandeskapet har klargjort att medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att tillräckliga AI-resurser från deras beräkningskapacitet anslås för att stödja utvecklingen av prioriterade projekt för banbrytande AI endast gäller de medlemsstater som deltar i dessa projekt.

d) **Accelerationszoner för datacentraler** – genom de ändringar som det irländska ordförandeskapet har föreslagit har medlemsstaternas tidsfrist för att utse accelerationszoner för datacentraler förlängts från 6 till 12 månader och det har klargjorts vad som förväntas av de medlemsstater som inte har en accelerationszon för datacentraler efter perioden på 12 månader. Dessutom har förteckningen över faktorer som medlemsstaterna ska beakta när de utser accelerationszoner utökats något.

e) **Tillståndsprocesser** – ordalydelsen i bestämmelserna om tillståndsgivning har anpassats bättre till den som används i förslaget till förordning om acceleration av industrins omställning.

f) **Strategiska datacentralprojekt** – förfarandena för kommissionens utseende av strategiska datacentralprojekt och för återkallande av ett sådant utseende har setts över för att säkerställa ett mer aktivt deltagande av de berörda medlemsstaterna.

g) **Tillämpningsdatum** – för att ge medlemsstaterna mer tid att förbereda sig inför genomförandefasen har det irländska ordförandeskapet förlängt tillämpningsdatumet för förordningen om moln- och AI-utveckling från 12 till 18 månader från och med dagen för ikraftträdandet.

IV. KVARSTÅENDE FRÅGOR

11. Efter analysen av den första delen av kompromisstexten om **pelare 3 (autonomi)** i arbetsgruppen den 10 november 2026 gör ordförandeskapet bedömningen att flera frågor kommer att kräva ytterligare arbete. I synnerhet kommer det att bli nödvändigt att i) minska komplexiteten i erkännandestrukturen och undanröja potentiella överlappningar och flaskhalsar, t.ex. vid gränsöverskridande samarbete mellan behöriga myndigheter, ii) stärka den logiska grunden för upphandling av molntjänster som ger en viss assuransnivå, för skydd av den allmänna ordningen i unionen och dess medlemsstater, iii) klargöra undantagen för nationell säkerhet och försvar, t.ex. på grundval av ordalydelsen i artikel 2 i AI-förordningen, iv) ytterligare specificera bestämmelserna om sanktioner för att säkerställa att de inte är oproportionerliga för små och medelstora företag, v) reflektera över i vilken utsträckning medlemsstaterna och kommissionen ska delta i processen för erkännande av molntjänster på specifika unionsassuransnivåer, vi) ompröva den logiska grunden för delegering av befogenheter till kommissionen i vissa fall, t.ex. i artikel 17 när det gäller kommissionens befogenhet att fastställa om den utvärderande behöriga myndigheten får anta beslutet om erkännande, vii) ytterligare anpassa bestämmelserna i förordningen om moln- och AI-utveckling till bestämmelserna i den kommande andra cybersäkerhetsförordningen och den kommande förordningen om offentlig upphandling, viii) reflektera över de olika tidsfrister som fastställs i förordningen, t.ex. tidsplanen för migrering till en annan molntjänst, vilket kan bli nödvändigt efter en riskbedömning, ix) förtydliga vad som avses med ”innovation inom molntjänster och AI-system” i samband med offentlig upphandling av sådana tjänster, och x) överväga att lägga till ett krav på att kommissionen ska utfärda vägledning om användningen av unionens mervärdeskriterier vid offentlig upphandling.

12. Den andra delen av kompromisstexten om **pelare 1 (forsknings-, utvecklings- och utbyggnadsverksamhet för moln- och AI-ekosystemet) och pelare 2 (datacentralkapacitet)** diskuterades i arbetsgruppen den 24 november 2026. På grundval av denna diskussion har ordförandeskapet identifierat ytterligare frågor som kommer att kräva vidare arbete. I synnerhet kommer det att bli nödvändigt att i) överväga ett eventuellt införande av ett undantag för nationell säkerhet och försvar i artikel 1 (innehåll), ii) ytterligare klargöra hur de föreslagna AI-centrumen kommer att fungera i praktiken och vilket deras förhållande till befintliga europeiska digitala innovationsknutpunkter kommer att vara, iii) reflektera över hur man ska hänvisa till potentiella källor till EU-finansiering för genomförandet av moln- och AI-ledarskapsinitiativen, iv) ompröva det nuvarande förslaget om att ge kommissionen befogenhet att genom delegerade akter ändra bilaga I om de stora utmaningarna, v) säkerställa ett starkare fokus på resiliens och cybersäkerhet i beskrivningen av de stora utmaningarna i bilaga I och i texten som helhet, vi) ytterligare reflektera över den föreslagna skyldigheten för medlemsstaterna att inrätta nationella moln- och AI-strategier, vii) klargöra vad som bör utlösa skyldigheten att inrätta en accelerationszon för datacentraler och överväga om det skulle kunna vara frivilligt för medlemsstaterna att utse sådana zoner, viii) tillhandahålla ytterligare förtydliganden om hur de föreslagna tillstånden på zonnivå skulle fungera i praktiken för utsedda accelerationszoner för datacentraler, och ix) se över de datum som föreslås enligt den stegvisa strategin för inledandet av tillämpningen av de olika delarna av förordningen.

V. SLUTSATS

13. Mot bakgrund av det ovanstående uppmanas rådet att notera de framsteg som gjorts i behandlingen av förslaget.